

Załącznik nr 9
do uchwały nr 134/23
Sejmiku Województwa
Mazowieckiego
z dnia 11 lipca 2023 r.

Zakres i rodzaj działań krótkoterminowych oraz sposób postępowania w przypadku ryzyka przekroczenia poziomu alarmowego lub dopuszczalnego dwutlenku siarki w powietrzu.

1. Działania ze względu na przekroczenie poziomów alarmowego lub dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu oraz planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny wynikający z realizacji działań.

1.1. Działania ze względu na przekroczenie poziomów alarmowych oraz poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w strefie mazowieckiej.

Tabela 1 Działania dla POZIOMU 1 (kolor żółty) – ryzyko przekroczenia poziomów dopuszczalnych dla dwutlenku siarki.

Kod działania	Rodzaj działań	Działanie	Sposób działania	Rodzaj emisji	Wykonawca (podmiot realizujący zadanie)
Maz1_InfSO2_01	Działania informacyjne	Informacja o wystąpieniu ryzyka przekroczenia poziomów dopuszczalnych dla dwutlenku siarki oraz o obowiązujących ograniczeniach i innych środkach zaradczych	Zamieszczenie informacji na stronie internetowej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie Przekazanie ostrzeżenia za pośrednictwem Regionalnego Systemu Ostrzegania (RSO) Zamieszczenie informacji na stronach internetowych samorządów powiatowych i gminnych (powiadomienie może nastąpić także w inny możliwy, dostępny dla samorządu sposób)	[nie dotyczy]	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego Powiatowe/Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego Wójt, burmistrz, prezydent miasta
Maz1_InfSO2_02	Działania informacyjne	Przekazanie informacji do prowadzących instalacje na terenie, gdzie eksploatowane są instalacje do rafinacji ropy naftowej, zlokalizowanym w mieście Płock o wystąpieniu ryzyka przekroczenia poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki (jeżeli dotyczy stacji pomiarowej w Białej lub w Płocku)	Informacja przekazana w sposób zwyczajowo przyjęty (np. za pośrednictwem e-maila na dedykowaną skrzynkę e-mailową) bezpośrednio do prowadzących instalacje na terenie, gdzie eksploatowane są instalacje do rafinacji ropy naftowej, zlokalizowanym w mieście Płock	[nie dotyczy]	Powiatowe/Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego
Maz1_EmiSO2_01	Działania ograniczające emisję	Identyfikacja źródeł mogących wpływać na przekroczenia norm jakości powietrza, a także podjęcie działań ograniczających emisje z ww. zidentyfikowanych źródeł, a w przypadku braku identyfikacji źródeł powodujących przekroczenia norm jakości powietrza podjęcie działań ograniczających emisję dwutlenku siarki ze źródeł zorganizowanych.	Przeprowadzenie analizy sytuacji rozruchowo-technologicznej instalacji emitujących dwutlenek siarki a także podjęcie działań ograniczających emisje ze zidentyfikowanych źródeł oraz zaplanowanie i wdrożenie działań w celu ograniczenia emisji w przyszłości. Działanie należy zacząć realizować nie później niż w ciągu 2 h od otrzymania	Punktowa, niezorganizowana	prowadzący instalacje na terenie, gdzie eksploatowane są instalacje do rafinacji ropy naftowej, zlokalizowanym w mieście Płock

Kod działania	Rodzaj działań	Działanie	Sposób działania	Rodzaj emisji	Wykonawca (podmiot realizujący zadanie)
			informacji o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki.		

Tabela 2 Działania dla POZIOMU 3 (kolor czerwony) - ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego dla dwutlenku siarki.

Kod działania	Rodzaj działań	Działanie	Sposób działania	Rodzaj emisji	Wykonawca (podmiot realizujący zadanie)
Maz3_InfSO2_01	Działania informacyjne	Informacja o wystąpieniu ryzyka przekroczenia poziomu alarmowego dwutlenku siarki oraz o obowiązujących ograniczeniach i innych środkach zaradczych	Zamieszczenie informacji na stronie internetowej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie Zamieszczenie informacji na stronach Internetowych samorządów powiatowych i gminnych (powiadomienie może nastąpić także w inny możliwy, dostępny dla samorządu sposób) Powiadomienie za pośrednictwem alertu Rządowego Centrum Bezpieczeństwa (alert RCB) Przekazanie ostrzeżenia za pośrednictwem Regionalnego Systemu Ostrzegania (RSO)	[nie dotyczy]	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego Powiatowe/Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego Wójt, burmistrz, prezydent miasta
Maz3_InfSO2_02	Działania informacyjne	Przekazanie informacji do prowadzących instalacje na terenie, gdzie eksploatowane są instalacje do rafinacji ropy naftowej, zlokalizowanym w mieście Płock o wystąpieniu ryzyka przekroczenia poziomu alarmowego dwutlenku siarki (jeżeli dotyczy stacji pomiarowej w Białej lub w Płocku)	Informacja przekazana w sposób zwyczajowo przyjęty bezpośrednio (np. za pośrednictwem e-maila na dedykowaną skrzynkę e-mailową) do prowadzących instalacje na terenie, gdzie eksploatowane są instalacje do rafinacji ropy naftowej, zlokalizowanym w mieście Płock	[nie dotyczy]	Powiatowe/Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego
Maz3_InfSO2_03	Działania informacyjne	Wzmożenie czujności służb ratowniczych (pogotowia ratunkowego, oddziałów ratunkowych)	Informowanie dyrektorów szpitali i przychodni podstawowej opieki zdrowotnej o możliwości wystąpienia większej liczby i przypadków nagłych chorób górnych dróg oddechowych oraz niewydolności krążenia	[nie dotyczy]	Powiatowe/Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego Wójt, burmistrz, prezydent miasta

Kod działania	Rodzaj działań	Działanie	Sposób działania	Rodzaj emisji	Wykonawca (podmiot realizujący zadanie)
Maz3_OchSO2_01	Działania ochronne	Zalecenia dla wszystkich grup ludności: 1. unikanie długotrwałego przebywania na otwartej przestrzeni 2. unikanie wietrzenia pomieszczeń. Dodatkowe zalecenia dla wrażliwych grup ludności ¹ : 1. pozostanie w domu, 2. unikanie obszarów występowania wysokich stężeń dwutlenku siarki w powietrzu, 3. unikanie intensywnego wysiłku fizycznego na otwartej przestrzeni, 4. ograniczenie wietrzenia pomieszczeń, 5. unikanie przebywania dzieci na otwartej przestrzeni w czasie pobytu w placówkach szkolno-wychowawczych, 6. unikanie przebywania osób starszych na otwartej przestrzeni.	Realizacja zaleceń	[nie dotyczy]	Osoby fizyczne niebędące podmiotami korzystającymi ze środowiska Dyrektorzy placówek oświatowo-wychowawczych i innych instytucji
Maz3_OpeSO2_01	Działania operacyjne	Kontrola w zakładzie	Przeprowadzenie kontroli przez Inspekcję Ochrony Środowiska w zakładzie, gdzie eksploatowane są instalacje do rafinacji ropy naftowej, zlokalizowanym w mieście Płock	Punktowa, niezorganizowana	Inspekcja Ochrony Środowiska
Maz1_EmiSO2_01	Działania ograniczające emisję	Identyfikacja źródeł mogących wpływać na przekroczenia norm jakości powietrza i ograniczenie emisji ze zidentyfikowanych źródeł, a w przypadku braku identyfikacji	Przeprowadzenie analizy sytuacji rozruchowo-technologicznej instalacji emitujących dwutlenek siarki a także podjęcie radykalnych działań znacząco	Punktowa, niezorganizowana	prowadzący instalacje na terenie, gdzie eksploatowane są instalacje do rafinacji ropy naftowej, zlokalizowanym w mieście Płock

¹ tj.:

- osób cierpiących z powodu przewlekłych chorób sercowo-naczyniowych (zwłaszcza niewydolność serca, choroba wieńcowa),
- osób cierpiących z powodu przewlekłych chorób układu oddechowego (np. astma, przewlekła obturacyjna choroba płuc),
- osób starszych, kobiet w ciąży oraz dzieci,
- osób z rozpoznaną chorobą nowotworową,
- ozdrowieńców.

Kod działania	Rodzaj działań	Działanie	Sposób działania	Rodzaj emisji	Wykonawca (podmiot realizujący zadanie)
		źródeł powodujących przekroczenia norm jakości powietrza podjęcie działań ograniczających emisję dwutlenku siarki ze źródeł zorganizowanych	redukujących emisje ze zidentyfikowanych źródeł emisji zorganizowanej lub w miarę możliwości wyłączenie instalacji z eksploatacji. Działanie należy zacząć realizować nie później niż w ciągu 2 h od otrzymania informacji o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego dwutlenku siarki.		

1.2. Planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny wynikający z realizacji działań.

Celem wdrożenia działań krótkoterminowych jest niedopuszczenie do przekroczenia poziomów alarmowego lub dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu albo w przypadku ich przekroczenia, jak najszybsze obniżenie stężeń. Dlatego też efektem ekologicznym podjętych działań, określanych w planie działań krótkoterminowych jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomów alarmowego lub dopuszczalnych.

W przypadku poziomu alarmowania efektem podjętych działań jest doprowadzenie do obniżenia stężeń w powietrzu do wartości poniżej poziomu alarmowania.

W przypadku poziomu dopuszczalnego o okresie uśredniania wyników pomiarów 24 godziny (dopuszczalne przekroczenie wartości $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – 3 dni w roku kalendarzowym), efektem podjętych działań jest niedopuszczenie do sytuacji przekroczenia tego poziomu 4 i więcej dni w roku.

W przypadku poziomu dopuszczalnego o okresie uśredniania wyników pomiarów 1 godzina (dopuszczalne przekroczenie wartości $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – 24 godziny w roku kalendarzowym), efektem podjętych działań jest niedopuszczenie do sytuacji przekroczenia tego poziomu przez 25 i więcej godzin w roku.

W przypadku poziomu dopuszczalnego o okresie uśredniania wyników pomiarów rok kalendarzowy efektem podjętych działań jest niedopuszczenie do sytuacji przekroczenia tego poziomu w ciągu roku.

Ponadto prowadzone w ramach planu działań krótkoterminowych działania informacyjne na temat bieżącego stanu jakości powietrza, a także działań podejmowanych przez instytucje, podmioty gospodarcze czy osoby fizyczne w celu ograniczenia poszczególnych rodzajów emisji, wpłyną na trwałą zmianę nawyków i sposobów postępowania, co w perspektywie długoterminowej spowoduje podniesienie świadomości społeczeństwa, a tym samym może skutkować polepszeniem jakości powietrza.

Natomiast działania krótkoterminowe wobec prowadzących instalacje na terenie, gdzie eksploatowane są instalacje do rafinacji ropy naftowej, zlokalizowanym w strefie przemysłowej znajdującej się w mieście Płock mogą skłonić ich do jeszcze większej dbałości o spełnianie norm środowiskowych nie tylko w zakresie dwutlenku siarki, co z pewnością zmniejszy ryzyko wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych bądź poziomu alarmowego.

2. Lista podmiotów korzystających ze środowiska obowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, które eksploatują instalację objętą postępowaniem kompensacyjnym, o którym mowa w art. 227–229 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

W Planie Działań Krótkoterminowych dla strefy mazowieckiej nie wskazuje się podmiotów korzystających ze środowiska, o których mowa w §9 pkt 2 lit. d rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych (Dz.U. poz. 1159), ponieważ na terenie strefy nie występują podmioty obowiązane do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, które eksploatują instalację objętą postępowaniem, o którym mowa w art. 227 – 229 ustawy Prawo ochrony środowiska.

3. Sposób organizacji, ograniczeń lub zakazu ruchu pojazdów i innych urządzeń napędzanych silnikami spalinowymi.

Wielkość emisji dwutlenku siarki z komunikacji drogowej jest funkcją ilości siarki w paliwach, której zawartość jest znacząco ograniczona poprzez rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2015 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz.U. poz. 1680, z późn. zm.). Z tego względu komunikacja drogowa nie jest znaczącym źródłem emisji dwutlenku siarki. W związku z powyższym, w Planie Działań Krótkoterminowych dla strefy mazowieckiej ze względu na ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego bądź alarmowego dwutlenku siarki nie określa się ograniczeń w ruchu pojazdów w strefie.

4. Sposób postępowania organów administracji, podmiotów korzystających ze środowiska oraz osób fizycznych niebędących podmiotem korzystającym ze środowiska, wraz ze wskazaniem ich ograniczeń i obowiązków związanych z realizacją planu w przypadku wystąpienia przekroczeń poziomów alarmowych lub dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu.

1. Zarząd Województwa Mazowieckiego:
 - a. opracowuje projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych,
 - b. przedstawia projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych do zaopiniowania właściwym wójtom (burmistrzom, prezydentom miast) i starostom,
 - c. monitoruje realizację działań określonych w planie przez podmioty i organy w nim wskazane.
2. Sejmik Województwa Mazowieckiego – określa w drodze uchwały plan działań krótkoterminowych.
3. Główny Inspektor Ochrony Środowiska:
 - a. prowadzi na bieżąco monitoring jakości powietrza w strefie mazowieckiej,
 - b. powiadamia organy o stanie jakości powietrza i ryzyku wystąpienia lub wystąpieniu przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub alarmowego dwutlenku siarki w powietrzu.
4. Wojewoda Mazowiecki przy pomocy Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska sprawuje nadzór w zakresie terminowego uchwalania planów działań krótkoterminowych oraz terminowej realizacji działań określonych w planie działań krótkoterminowych.
5. Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy wykonuje modelowanie transportu i przemian substancji w powietrzu w celu określania ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego lub dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu albo wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego lub dopuszczalnych ww. substancji.
6. Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego:
 - a. ogłasza powiadomienie,
 - b. niezwłocznie powiadamia, społeczeństwo, podmioty określone w planie działań krótkoterminowych o konieczności podjęcia określonych działań wskazanych dla każdego poziomu ogłoszonego powiadomienia,
 - c. współdziała z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej niższego szczebla,
 - d. nadzoruje funkcjonowanie systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności,
 - e. współpracuje z podmiotami realizującymi monitoring środowiska,
 - f. dokumentuje działania przez nie podejmowane,
 - g. uwzględnia zapisy planów działań krótkoterminowych w wojewódzkim planie zarządzania kryzysowego,
 - h. niezwłocznie zamieszcza na stronie internetowej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, informacje o ogłoszeniu powiadomienia, obszarze, którego powiadomienie dotyczy, czasie trwania, powodach wystąpienia przekroczenia oraz o zaleceniach dla ludności.
7. Powiatowe/Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego:
 - a. niezwłocznie powiadamia prowadzących instalacje na terenie, gdzie eksploatowane są instalacje do rafinacji ropy naftowej, zlokalizowanym w mieście Płock, wójtą, burmistrza, prezydenta miasta (do wiadomości również Zarząd Województwa Mazowieckiego), społeczeństwo, placówki edukacyjne, szkolno–wychowawcze i ochrony zdrowia, odpowiednie służby (straży miejskiej/gminnej, policji) zlokalizowane na terenie powiatu,

- o ogłoszeniu, powiadomienia oraz o konieczności podjęcia działań określonych w planie działań krótkoterminowych,
 - b. koordynuje wdrażanie działań i wspomaga służby lokalne,
 - c. uwzględnia zapisy planów działań krótkoterminowych w powiatowym planie zarządzania kryzysowego.
8. Wójt, burmistrz, prezydent miasta:
- a. powiadamia społeczeństwo, lokalne media o ogłoszeniu powiadomienia oraz o konieczności podjęcia działań określonych w planie działań krótkoterminowych;
 - b. koordynuje wdrażanie działań i wspomaga służby lokalne.
 - c. uwzględnia zapisy planów działań krótkoterminowych w gminnym planie zarządzania kryzysowego.

Dodatkowo określa się sposób postępowania jednostek wskazanych do realizacji zapisów planu działań krótkoterminowych takich jak:

1. Dyrektorzy szpitali, oddziałów ratunkowych, pogotowia oraz przychodni:
 - a. śledzą komunikaty przekazywane przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w zakresie działań wskazanych do realizacji w ramach planu działań krótkoterminowych,
 - b. informują personel o ogłoszeniu powiadomienia i sposobie postępowania w trakcie jego trwania,
 - c. zapewniają warunki do przyjęcia zwiększonej liczby pacjentów.
2. Dyrektorzy placówek szkolno-opiekuńczych:
 - a. śledzą komunikaty przekazywane przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w zakresie działań wskazanych do realizacji w ramach planu działań krótkoterminowych,
 - b. informują personel o ogłoszeniu powiadomienia i sposobie postępowania w trakcie jego trwania,
 - c. wydają zalecenia dotyczące sposobu postępowania w trakcie trwania powiadomienia poprzez ograniczenie przebywania na otwartej przestrzeni, ograniczenie wyjść poza obszar budynków w czasie wolnym, ograniczenie wysiłku fizycznego na otwartej przestrzeni czy ograniczenia wietrzenia pomieszczeń.

Rekomendowany sposób postępowania przez prowadzących instalacje na terenie, gdzie eksploatowane są instalacje do rafinacji ropy naftowej, zlokalizowanym w mieście Płock:

- a. stosowanie się do zaleceń i nakazów organów samorządowych oraz instytucji porządkowych,
- b. poddanie się kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska,
- c. w przypadku otrzymania komunikatu o ryzyku wystąpienia przekroczenia - identyfikacja źródeł mogących wpływać na przekroczenia norm jakości powietrza, a także podjęcie działań ograniczających emisje z ww. zidentyfikowanych źródeł lub w miarę możliwości wyłączenie instalacji z eksploatacji (pod warunkiem, że wyłącznie instalacji nie będzie skutkowało wprowadzeniem do powietrza dużych ilości zanieczyszczeń),
- d. przekazanie w możliwie najszybszym terminie informacji o zidentyfikowanym źródle emisji Inspekcji Ochrony Środowiska.

Rekomendowany sposób postępowania osób fizycznych:

Mieszkańcy strefy mazowieckiej powinni stosować się do zaleceń i nakazów organów samorządowych oraz instytucji porządkowych, np.:

- a. przestrzegać zakazów i nakazów wprowadzonych w związku z realizacją działań krótkoterminowych,
- b. nie przebywać na powietrzu oraz nie wietrzyć mieszkań, w obszarach, gdzie występują nadmierne stężenia,
- c. nie wyprowadzać dzieci w wieku przedszkolnym i żłobkowym na spacer w dniach i na terenach, gdzie występują nadmierne stężenia zanieczyszczeń,

- d. ograniczyć swoją aktywność fizyczną na otwartej przestrzeni w dniach i w obszarach, gdzie występują stężenia alarmowe.

5. Sposób i tryb powiadamiania przez wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego o zaistnieniu przekroczeń poziomów alarmowych lub dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu.

Działania krótkoterminowe należy wdrażać w sytuacjach ryzyka wystąpienia lub wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego i dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu, a ich celem jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia takich przekroczeń oraz ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

System informowania społeczeństwa opiera się na dwóch poziomach według następujących kryteriów:

1. Poziom 1 (kolor żółty) – istnieje ryzyko przekroczenia poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki.
2. Poziom 3 (kolor czerwony) – istnieje ryzyko przekroczenia poziomu alarmowania dwutlenku siarki.

Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu dla dwutlenku siarki został określony poziom dopuszczalny oraz alarmowy, natomiast nie określono poziomu informowania, więc w Planie nie określa się poziomu 2.

W systemie informowania dla dwutlenku siarki, w zależności od zaistniałej sytuacji, przekazywanych jest 5 rodzajów powiadomień o jakości powietrza:

1. powiadomienie o ryzyku przekroczenia poziomów dopuszczalnych – poziom 1 - żółty,
2. powiadomienie o przekroczeniu poziomów dopuszczalnych,
3. powiadomienie o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego – poziom 3 – czerwony,
4. powiadomienie o przekroczeniu poziomu alarmowego i ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego – poziom 3 - czerwony,
5. powiadomienie o przekroczeniu poziomu alarmowego.

5.1. Poziom 1 (żółty).

Informacja o ryzyku przekroczenia poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki.

Tryb i zakres działań.

1. Warunek wymagany do ogłoszenia informacji: wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki (o okresie uśredniania wyników pomiarów jedna godzina lub o okresie uśredniania wyników pomiarów 24 godziny lub o okresie uśredniania wyników pomiarów rok kalendarzowy).
2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ) informacji o ryzyku przekroczenia poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki.
3. Rodzaj i stopień powiadomienia:
 - a. tytuł powiadomienia,
 - b. data, godzina i obszar, na którym wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki wraz z podaniem przyczyny tego stanu,
 - c. prognoza zmian poziomu dwutlenku siarki w powietrzu łącznie z przyczynami tych zmian,
 - d. czas trwania ryzyka wystąpienia przekroczenia,
 - e. wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte,
 - i. możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i u kogo,
 - ii. informacja o obowiązujących ograniczeniach i innych środkach zaradczych.

W przypadku Poziomu 1 wdrażane są działania krótkoterminowe określone w tabeli 1 „Działania dla POZIOMU 1 (kolor żółty) – ryzyko przekroczenia poziomów dopuszczalnych dla dwutlenku siarki”.

5.2 Poziom 3 (czerwony).

Informacja o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego dla dwutlenku siarki.

Tryb i zakres działań

1. Warunek wymagany do ogłoszenia informacji: wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego dla dwutlenku siarki.
2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOS) informacji o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego dla dwutlenku siarki.
3. Rodzaj i stopień powiadomienia:
 - a. tytuł powiadomienia,
 - b. data, godzina i obszar, na którym wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego dla dwutlenku siarki wraz z podaniem przyczyny tego stanu,
 - c. prognoza zmian poziomu dwutlenku siarki w powietrzu łącznie z przyczynami tych zmian,
 - d. czas trwania ryzyka wystąpienia przekroczenia,
 - e. wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte,
 - i. możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i u kogo,
 - ii. informacja o obowiązujących ograniczeniach i innych środkach zaradczych.

W przypadku Poziomu 3 wdrażane są działania krótkoterminowe określone w tabeli 2 „Działania dla POZIOMU 3 (kolor czerwony) – ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego dla dwutlenku siarki”.

6. Skutki realizacji planu, zagrożenia i bariery w jego realizacji.

Diagnoza istniejącego stanu w zakresie jakości powietrza na terenie strefy mazowieckiej wskazuje, że główną przyczyną ryzyka przekroczeń poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki jest emisja przemysłowa (punktowa i nieorganizowana) z zakładu, gdzie eksploatowane są instalacje do rafinacji ropy naftowej, zlokalizowanego w mieście Płock. Zarówno specyfika działalności zakładu przemysłowego, wielkość łącznej emisji dwutlenku siarki z zakładu, jak i bliskość tego źródła w stosunku do stacji pomiarowych, na których notuje się wysokie stężenia tej substancji, wskazuje, że ryzyko przekroczenia poziomów dopuszczalnych bądź alarmowego wynika z działalności przemysłowej. Drugim co do wielkości źródłem dwutlenku siarki jest emisja powierzchniowa, tj. ogrzewanie indywidualne oparte na paliwach stałych. Jednak stężenia dwutlenku siarki mierzone na stacjach pomiarowych w strefie mazowieckiej, będących pod przeważającym wpływem ogrzewania indywidualnego (co można wnioskować z przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i docelowego benzo(a)pirenu – zanieczyszczeń typowo komunalnych) nie są wysokie i nie wskazują na ryzyko przekroczenia poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki, a tym bardziej poziomu alarmowego. Ograniczanie emisji dwutlenku siarki z sektora komunalno-bytowego następuje poprzez realizację działań naprawczych zapisanych w programie ochrony powietrza określonym ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych dla pyłów zawieszonych PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu oraz realizację uchwały antysmogowej, czyli m. in. poprzez eliminację paliwa stałego w ogrzewaniu indywidualnym. Ograniczanie emisji punktowej ze źródeł energetycznych i napływowej (z wysokich źródeł energetycznych spoza strefy) jest i będzie wynikiem wdrażania kolejnych coraz ostrzejszych standardów emisji dla tych źródeł (kolejne dyrektywy: IPPC, IED). Jednak większościowy udział w stężeniach dwutlenku siarki, w powiecie płockim, w strefie mazowieckiej ma lokalna emisja przemysłowa. Należy podkreślić, że wyniki modelowania wskazują, że źródło incydentalnych, wysokich uwolnień dwutlenku siarki pochodzi z PKN ORLEN S.A., jednak nie jest ono zidentyfikowane i opomiarowane.

Tak więc należy przede wszystkim zidentyfikować źródło krótkotrwałych wysokich emisji dwutlenku siarki, a następnie wskazać metody ograniczenia tej emisji.

Poziomy alarmowe stanowią bardzo wysokie stężenia krótkoterminowe, bardzo negatywnie wpływające na zdrowie ludzkie, stąd działania krótkoterminowe muszą maksymalnie ograniczać emisję danego zanieczyszczenia do powietrza w ramach możliwości technologicznych, organizacyjnych i finansowych na danym obszarze.

Poziomy dopuszczalne, krótkoterminowe (jedno lub 24-godzinne) są również wartościami określonymi ze względu na negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na zdrowie ludzkie, jednak są to wartości kilkukrotnie niższe niż alarmowe, stąd działania nie muszą i nie powinny być tak rygorystyczne.

Wdrożenie Planu Działań Krótkoterminowych musi być poprzedzone kampanią informacyjną oraz szeroką edukacją społeczeństwa. Edukacja ekologiczna społeczeństwa we wszystkich grupach wiekowych powinna być prowadzona w sposób ciągły, przez wiele lat.

Ograniczenie zaproponowanych działań krótkoterminowych wynika z:

1. rodzaju poziomu normatywnego stężenia zanieczyszczenia dla którego jest określany Plan,
2. problemów i ograniczeń, które mogą być powodowane uruchomieniem wybranych działań,
3. zgodności z normami prawnymi,
4. bilansu kosztów do osiągniętych zysków (obniżenia stężeń zanieczyszczeń),
5. możliwości technicznych,

6. przyzwolenia społecznego – działania nie mogą ograniczać podstawowych praw jednostki.

Każdorazowe wdrożenie działań krótkoterminowych niesie za sobą konsekwencje finansowe, prawne i społeczne. Im większy obszar obejmują działania i im dłużej one trwają tym koszty są wyższe. Przy obecnym podziale na strefy (aglomeracja, miasto powyżej 100 tys. mieszkańców, pozostała część województwa), gdzie strefy obejmują bardzo duże i zróżnicowane obszary, ogłaszanie działań krótkoterminowych powinno się ograniczyć tylko i wyłącznie do rzeczywistego obszaru występowania stężeń ponadnormatywnych.

7. Termin podjęcia działań krótkoterminowych.

Działania krótkoterminowe należy realizować niezwłocznie po ogłoszeniu przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego powiadomienia w przewidywanym czasie trwania ryzyka.